

PARAULES DE VIDA

La missió del Precursor

El text evangèlic del tercer diumenge d'Advent ens presenta la figura de Joan Baptista, que és un dels personatges fonamentals d'aquest temps litúrgic. Sant Lluç, en el seu evangeli, ens resumeix la missió del Precursor en quatre aspectes.

Joan ha sigut enviat, en primer lloc, per anunciar la imminència de la salvació: «tothom veurà la salvació de Déu» (Lc 3,6). L'Element primer i fonamental de la seua missió com a profeta no és predir el futur ni anunciar calamitats, sinó proclamar la proximitat del Déu que ve a salvar a tota la humanitat. Ja en el moment del naixement el seu pare Zacaries havia indicat en què consistiria la seua missió: «I a tu infant et diran profeta de l'Altíssim, perquè aniràs al davant del Senyor a preparar els seus camins. Faràs saber al poble que li ve la salvació, el perdó dels seus pecats» (Lc 1,76-77). Joan Baptista no era un profeta de desgràcies, sinó un enviat a anunciar una bona notícia. Tota la resta és una conseqüència d'això.

La proximitat del Déu que salva és un judici sobre el mal que hi ha en el nostre món i, per tant, exigeix una conversió que si és autèntica ha de manifestar-se en una nova vida. Això el porta a fer un doble advertiment als seus oients: ningú pot fer-se il·lusions confiant en falses seguretats i tots estem cridats a donar fruits de conversió.

L'anunci de la salvació no és per a adornar la nostra consciència ni perquè ens refugiem en una falsa seguretat que justificaria la mediocritat, sinó perquè ens obrim a eixe Déu des de la veritat del que vivim.

Com a profeta, Joan proposa camins concrets de conversió a tots aquells que s'acosten a ell amb el desig de preparar-se per a acollir al Senyor. En les respostes que va donant als diferents personatges que li pregunten què han de fer, veiem que el major impediment per a rebre a Crist és la idolatria del poder o de les riqueses: als soldats els demana que no utilitzen la violència per a extor-

sionar ni aprofitar-se dels altres; als cobradors d'impostos, que no exigeixin més del que està establert; i a la gent, que comparteixin els béns amb els qui no tenen. Es tracta d'exigències que ajuden a concretar en la vida la conversió a la qual som cridats en aquest temps d'Advent. També nosaltres ens hauríem de fer la mateixa pregunta que li feien al Baptista els qui escoltaven la seua predicació: «Què hem de fer?» (Lc 3,10).

Joan sap que la seua missió no consisteix a predicar-se a si mateix. Ell està en funció del qui ve després, que és més fort i davant el qual no se sent digne de «deslligar-li el calçat» (Lc 3,16). Aquest testimoniatge d'humilitat ens indica que el Baptista no solament va viure la seua missió amb la paraula, sinó que la va fer vida com a servei a algú més gran que ell. Malgrat que molts pensaven que Joan era el messiès, constantment repetia: «Jo no soc». Aquest testimoniatge ens recorda que a l'Església no estem per anunciar-nos a nosaltres mateixos, sinó perquè els homes i dones coneguen i estimen a Crist. Aquest és el criteri al que ens hem de sotmetre els qui volem donar testimoniatge de Crist amb les nostres paraules i la nostra vida.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

L'amor, el patiment i l'anhel (I)

Massa frivolitat embolcalla la més pura i intensa de les passions, la verdadera sal de la vida, el que mou secretament els fils de l'acció humana: l'amor. Els poetes més cursis de la humanitat l'han pintat com un carrincló obrir i tancar d'ulls, com un ensucrat festeig amb final feliç; com una dansa compassada; però l'amor, quan ix del cor, és passió, patiment, anhel i sofriment; voluntat i donació.

Una estranya mescla d'oposats fa emergir del centre de la bèstia el bo i millor que hi ha en ella,

però també el seu pitjor costat. És ric i és pobre a la vegada. L'amor és anhel, un desig que no s'esgota, que sempre vol més; però, a la vegada, és font de donació.

L'amor obra meravelles dins de l'ésser humà, el fa capaç d'actes d'insospitada generositat i d'entrega, l'eleva al pla dels déus. Com més estima una persona, més s'oblida de si mateixa, més es descentra dels seus pensaments de tal manera que, en aquesta excursió de l'oblit, es reconeix en els altres formant part del seu destí i de la se-

va història. Com escriu John Rawls, estimar algú significa no solament preocupar-se pel que vol i pel que necessita, sinó reforçar el sentit del valor de la seva pròpia persona.

El qui estima només té una obsessió, el bé de la persona estimada. Vol donar-se a l'altre, per embellir la seva vida, per fer-li més agradable l'existència. Vol salvar-la de les hores de nit, de la intrusa malaltia i de dolor nocturn.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

La misión del Precursor

Al texto evangélico del tercer domingo de Adviento nos presenta la figura de Juan Bautista, que es uno de los personajes fundamentales de este tiempo litúrgico. San Lucas en su evangelio nos resume la misión del Precursor en cuatro aspectos.

Juan Bautista ha sido enviado, en primer lugar, para anunciar la inminencia de la salvación: «toda carne verá la salvación de Dios» (Lc 3,6). El elemento primero y fundamental de su misión como profeta no es predecir el futuro ni anunciar calamidades, sino proclamar la cercanía del Dios que viene a salvar a toda la humanidad. Ya en el momento del nacimiento su padre Zacarías había indicado en qué consistiría su misión: «Y a ti, niño, te llamarán profeta del Altísimo, porque irás delante del Señor a preparar sus caminos, anunciando a su pueblo la salvación por el perdón de sus pecados» (Lc 1,76-77). Juan Bautista no era un profeta de desgracias, sino un enviado para anunciar una buena noticia. Todo lo demás es una consecuencia de esto.

La cercanía del Dios que salva es un juicio sobre el mal que hay en nuestro mundo y, por tanto, exige una conversión que si es auténtica debe manifestarse en una nueva vida. Esto le lleva a hacer una doble advertencia a sus oyentes: nadie puede hacerse ilusiones confiando en falsas seguridades y todos estamos llamados a dar frutos de conversión. El anuncio de la salvación no es para adormecer nuestra conciencia ni para que nos refugiemos en una falsa seguridad que justifica la mediocridad, sino para animarnos a que nos abramos a ese Dios desde la verdad de lo que vivimos.

Como profeta, Juan propone caminos concretos de conversión a todos aquellos que se acercan a él con el deseo de prepararse para acoger al Señor. En las respuestas que va dando a los distintos personajes que le preguntan qué han de hacer, vemos que el mayor impedimento para recibir a Cristo es la idolatría del poder o de las riquezas: a los soldados les pide que no utilicen la violencia para extorsionar ni aprovecharse de los demás; a los cobradores de impuestos, que no exijan más de lo establecido; y a la gente, que compartan los bienes con los que no tienen. Se trata de exigencias que ayudan a concretar en la vida la conversión a la que somos llamados en este tiempo de Adviento. También nosotros nos tendríamos que hacer la misma pregunta que le hacían al Bautista quienes escuchaban su predicación: «¿Qué debemos hacer?» (Lc 3,10).

Juan sabe que su misión no consiste en predicarse a sí mismo. Él está en función del que viene después, que es más fuerte y ante quien no se siente digno de «desatarle la correa de sus sandalias» (Lc 3,16). Este testimonio de humildad nos indica que el Bautista no sólo vivió su misión con la palabra, sino que la hizo vida como un servicio a alguien más grande que él. A pesar de que muchos pensaban que Juan era el mesías, constantemente repetía: «Yo no soy». Este testimonio nos recuerda que en la Iglesia no estamos para anunciarnos a nosotros mismos, sino para que los hombres y mujeres conozcan y amen a Cristo. Este es el criterio al que nos hemos de someter quienes queremos dar testimonio de Cristo con nuestras palabras y nuestra vida.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Canvi de president a l'Hospitalitat de Lourdes

El dissabte 3 de novembre es va fer una reunió ordinària a la seu que l'Hospita-

litat de Lourdes té a Tortosa. Es va procedir al relleu del president de l'entitat.

Després de la lectura del nomenament per part de la secretària, Francisco Gisbert va ser rebut com a nou president per un període de quatre anys. Ens va adreçar unes paraules demanant ajuda i d'agraïment a tots els presents, que des d'ara cessen en les seves funcions fins a l'arribada de la nova junta.

Al president sortint, Ferran Carles, se li va entregar una placa com a agraïment a vuit anys de serveis. Ferran ens va encoratjar a continuar al servei del malalt i va agrair tot el que s'ha fet amb ell durant vuit anys.

La trobada va acabar amb un berenar i amb tots els presents posant-se al servei de l'Hospitalitat de Lourdes.

Mn. Jordi Centelles

Unas horas con los internos de Mas d'Enric

El domingo 4 de noviembre, el Sr. Obispo de Tortosa, Enrique Benavent, visitó el Centro Penitenciario de Mas d'Enric en el Catllar, donde hay un buen número de hombres de la zona de Tortosa y también alguna mujer.

El capellán del centro, Agustí Ayet, presentó al Sr. Obispo y comenzamos ya la preparación inmediata de la Eucaristía. Este domingo se destacó de modo especial el momento de acción de gracias posterior a la comunión. Habíamos preparado unos motivos de acción de gracias referentes a las dificultades y esperanzas de los internos e internas. Los fueron leyendo uno a uno, y mos-

traron a la asamblea los dibujos que ilustraban las peticiones. Después los iban depositando junto al Jesús crucificado que siempre preside la celebración.

La homilía del Sr. Obispo fue muy pedagógica: sencilla, concreta, inteligible. Apoyándose en el Evangelio del día, trató de hacerles entender que a Jesús no le importaban las leyes y los preceptos. Jesús insiste en el amor a Dios «con toda tu mente, con todo tu corazón, con todas tus fuerzas», con tu ser entero. Y añade un segundo: «Amar al prójimo como a ti mismo.»

Los internos escuchaban con atención y hasta algunos aplaudieron al final.

Todos agradecemos esta visita. Vale la pena venir, aunque es bastante la distancia y el tiempo que se emplea, para dar un poco de alegría a estas personas que nos esperan siempre como «algo especial» y agradecen repetidas veces que les demos nuestro tiempo y nuestra amistad incondicional. También porque sabemos que necesitan la ayuda de Dios en estos momentos de su vida.

Somos para ellos una conexión con «el mundo de fuera». Les damos un «trocito» de esa otra vida que les queda vedada. Y quién sabe si con esto logramos que se sientan un poco más como todos. Como los demás.

Agustí Adell

TWITTER DEL PAPA FRANCESCO

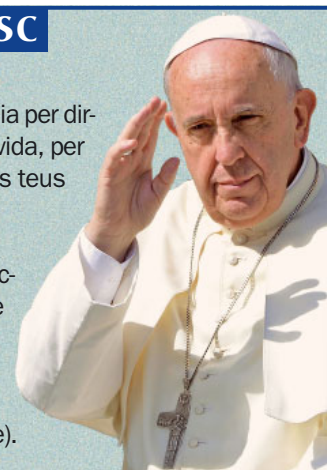

@Pontifex: «Jesús ens ha donat un programa simple per caminar cap a la santedat: el manament de l'amor a Déu i al nostre semblant» (27 de setembre).

@Pontifex: «La vida es torna més bonica quan descobrim que la nostra ànima només descansa en Déu» (28 de setembre).

@Pontifex: «El diumenge és el dia per dir-li a Déu: gràcies, Senyor, per la vida, per la teva misericòrdia, per tots els teus dons!» (1 d'octubre).

@Pontifex: «Sota la teva protecció cerquem refugi, Santa Mare de Déu. No rebutgis les súpliques dels que estem en dificultat, ans lliura'ns de tot perill, oh Verge gloriosa i beneïda» (2 d'octubre).

Festa del Reservat al Seminari Diocesà de l'Assumpció

El dilluns 5 de novembre se celebrà al Seminari la Festa del Reservat. A les 11 h s'aplegà el presbiteri diocesà, presidit pel Sr. Bisbe, Enrique Benavent. El pare Salvador Villota, carmelita de València, doctor en Ciències Bíbliques per l'Institut Bíblic de Roma i professor del Nou Testament a la Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer de València, impartí una conferència sobre l'Evangeli de sant Lluc.

A continuació, el Sr. Bisbe presidí l'Eucaristia, concelebrada per tots els preveres i amb l'assistència de quatre diaques permanents, els cinc seminaristes de la diòcesi i alguns fidels. L'homília fou eminentment eucarística i sacerdotal. El Sr. Bisbe explicà que «la vida sacerdotal només es comprèn quan es pren com a punt de referència l'Eucaristia. Segons el Vaticà II, la principal missió dels preveres és la celebració de l'Eucaristia,

centre de la nostra vida i ha de ser l'ànima de la vivència diària del nostre sacerdoci». Un diaca permanent va fer les pregàries demanant especialment pels seminaristes, per les vocacions sacerdotals i pels joves.

En acabar la celebració de la Misa es va fer l'exposició del Santíssim i després del «Pange lingua», el Sr. Bisbe consagrà el nostre Seminari al Senyor. Tot seguit es va fer la processó fins tornar a arribar a la capella, ja que aquest any, a causa de la pluja, no es va poder anar davant la cripta. Després del «Tantum ergo» i la benedicció amb el Santíssim, s'acabà la celebració amb el cant final «Laudate Dominum». Tot seguit van compartir un dinar de germanor acompanyats pel Sr. Bisbe. Va ser una celebració molt solemne, tenint com a centre el sacerdoci i el gran amor a l'Eucaristia.

Maria Joana Querol

Reliquias de santa Margarita María de Alacoque, en Amposta

El lunes día 5 de noviembre tuvimos el honor de recibir en el monasterio de las carmelitas de Amposta las reliquias de santa Margarita María de Alacoque. Procedentes de Tarragona, donde estaban depositadas y bien protegidas en una urna de cristal. La urna contiene un hueso y una parte del cerebro incorrupto.

Unas religiosas de las Siervas entraron a manos la urna y la depositaron en una mesa delante del altar. Un sacerdote de los Siervos presidió la Eucaristía. Éramos unas sesenta personas, entre las que estábamos un grupo de la Adoración Nocturna de

la diócesis de Tortosa. Al terminar la Misa hicimos una hora santa, en que primero explicamos la biografía y mensaje que nos ha dado santa Margarita. Luego rezamos las Vísperas y el santo Rosario, y se dio la bendición con el Santísimo. Los encargados de llevar las reliquias nos dieron algunas estampas y folletos.

Fue un momento para renovar nuestra devoción a Jesucristo, repararle de las ofensas y recibir los efectos de su redención. Esperamos que se renueve la consagración al Sagrado Corazón de Jesús.

Mn. Antonio Bordás
Director espiritual

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

17. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Gn 49,1-2.8-10 / SI 71 / Mt 1,1-17]. Sant Joan de Mata, prev. provençal, cofund. Trinitaris (OSST, 1198); sant Llätzer, germà de Marta i Maria, de Betània, ressuscitat per Jesús; sant Esturmí, abat; sant Franc de Sena.

18. ■ Dimarts [Jr 23,5-8 / SI 71 / Mt 1,18-24]. Mare de Déu de l'Esperança, o bé, Expectació del part, ano-

menada popularment «de la O» (antífones); sant Gracià, bisbe; sant Adjutori, mr.

19. ■ Dimecres [Jt 13,2-7.24-25a / SI 70 / Lc 1,5-25]. Sant Nemesi, mr.; sant Anastasi I, papa (399-401) i mr.; sant Urbà V, papa (occità, 1362-1370); santa Fausta, mare de família màrtir; santa Eva, mare dels humans.

20. ■ Dijous [Is 7,10-14 / SI 23 /

Lc 1,26-38]. Sant Domènec (Domingo) de Silos, abat benedictí; sant Benjamí, patriarca; sant Macari, prevere i màrtir.

21. ■ Divendres [Ct 2,8-14 (o bé: So 3,14-18a) / SI 32 / Lc 1,39-45]. Sant Pere Canisi (1521-1597), prev. jesuïta i doctor de l'Església, nat a Nimega; sant Severí, bisbe i mr.; sant Glicerí, prev. i mr.; sant Temístocles, mr.

22. ■ Dissabte [1S 1,24-28 / SI 15 / Lc 1,46-56]. Sant Zenó o Zenon, mr.; santa Helena, vg. clarissa; santa Francesca-Xavièra Cabrini, vg. fund., patrona dels emigrants.

23. ■ Diumenge vinent, IV d'Advent (lit. hores: 4a setm.) [Mi 5,2-5a / SI 79 / He 10,5-10 / Lc 1,39-45]. Sant Joan de Kety (1390-1473), prev. de Craçòvia; sant Sèrvul el Paralític; santa Victòria, vg. i mr.

Diumenge III d'Advent (C)

COMENTARI

El cristià, sempre content

El sentit d'aquest diumenge quan ens atansem ja a la celebració del Nadal s'expressa en: *Crida de goig, ciutat de Sió. Aclama, Israel. Alegra't i celebra-ho de tot cor, ciutat de Jerusalem* (1a lectura). *Germans viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents* (2a lectura). I la raó la dona el mateix apòstol: *El Senyor és a prop*.

El motiu de la nostra alegria és la proximitat del Nadal, del naixement del Salvador. És això el que també subratlla la primera lectura: *No tinguis por, Sió, no deixis caure les mans, el Senyor, el teu Déu, el tens a dintre com a Salvador poderós. Per això, renova el teu amor... crida de goig*.

És el diumenge *Gaudete*, d'acord amb les paraules del mateix apòstol: *Viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents*. I dona unes raons concretes d'aquesta alegria: *No us inquieteu per res. A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies*. El resultat: *la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist*. Pregària, confiança en Déu i com a fruit la pau.

Però l'alegria no ve de fer el que es vulgui sinó de la capacitat de compartir tot el que tenim amb els nostres germans. Això és el que ensenyava Joan en el desert: *Qui tingui dos vestits, que en doni al qui no en té, i qui tingui menjar que el comparteixi també amb els altres*. Cal també ser honorats i no exigir més del que és just. És el que recomana als cobradors d'impostos: *No exigiu més del que està establert*. I al guardes: *No forceu ningú amenaçant de maltractar-lo o de denunciar-lo, accontenteu-vos de la vostra soldada* (evidentment no vol dir que no s'hagi de millorar la pròpia situació si es pot, però no per la força). Aquesta forma d'ensenyar meravellava la gent que es preguntava: *No serà potser el Messies? Malgrat les exigències de la nostra fe, l'Evangeli és sempre bona notícia: Joan anunciava al poble la bona nova*.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura de la profecia de Sofonies (So 3,14-18a)

Crida de goig, ciutat de Sió. Aclama, Israel. Alegra't i celebra-ho de tot cor, ciutat de Jerusalem. El Senyor ha tret fora els qui et condemnaven, ha fet fugir els teus enemics. Tens dintre teu el Senyor, rei d'Israel, no veuràs mai més cap desastre. Aquell dia diran a Jerusalem: «No tinguis por, Sió, no deixis caure les mans; el Senyor, el teu Déu, el tens a dintre, com a Salvador poderós; per tu s'ha transportat d'alegria, et renova el seu amor, està de festa i crida de goig com en dies d'aplec.»

▶ Salm responsorial (Is 12)

R. *Aclama'l ple de goig, perquè el Sant d'Israel és gran a la teva ciutat.*

El Senyor és el Déu que em salva, / confio, no m'espanto. / D'ell em ve la força i el triomf, / és ell qui m'ha salvat. R.

Cantant de goig sortirem a buscar l'aigua / de les fonts de salvació. / «Enaltiu el Senyor, proclameu el seu nom, / feu conèixer entre els pobles les seves gestes. / Recordeu que el seu nom és excels.» R.

Canteu al Senyor, que ha fet coses glòries. / Que ho publiquin per tota la terra. / Poble de Sió, aclama'l ple de goig / perquè el Sant d'Israel és gran a la teva ciutat. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 4,4-7)

Germans, viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents. Que tothom us conegui com a gent de bon tracte. El Senyor és a prop. No us inquieteu per res. A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica, i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies. Així, la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 3,10-18)

En aquell temps, la gent preguntava a Joan: «Així, doncs, què hem de fer?» Ell els responia: «Qui tingui dos vestits, que en doni al qui no en té, i qui tingui menjar, que el comparteixi també amb els altres.» Entre els qui anaven a fer-se batejar hi havia també uns cobradors d'impostos que li deien: «I nosaltres, mestre, què hem de fer?» Ell els contestà: «No exigiu més del que està establert.» Igualment uns guardes li preguntaven: «Què hem de fer també nosaltres?» Ell els deia: «No forceu ningú amenaçant de maltractar-lo o de denunciar-lo; accontenteu-vos de la vostra soldada.» La gent, que vivia en l'expectació, sospitava si Joan no fóra potser el Messies. Ell respongué dient a tothom «Jo us batejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc. Ja té la pala a les mans per ventar la seva era; el blat, l'entrarà al seu graner, però la palla, la cremarà en un foc que no s'apaga.» Amb aquestes i moltes altres exhortacions, Joan anunciava al poble la bona nova.

▶ Lectura de la profecia de Sofonías (Sof 3,14-18a)

Alégrate hija de Sió, grita de gozo Israel, regocíjate y disfruta con todo tu ser, hija de Jerusalén. El Señor ha revocado tu sentencia, ha expulsado a tu enemigo. El rey de Israel, el Señor, está en medio de ti, no temas mal alguno. Aquel día se dirá a Jerusalén: «¡No temas! ¡Sió, no desfallezcas!». El Señor tu Dios está en medio de ti, valiente y salvador; se alegra y goza contigo, te renueva con su amor; exulta y se alegra contigo como en día de fiesta.

▶ Salmo responsorial (Is 12)

R. *Gritad jubilosos, porque es grande en medio de ti el Santo de Israel.*

«Él es mi Dios y Salvador: / confiaré y no temeré, / porque mi fuerza y mi poder es el Señor, / él fue mi salvación». / Y sacaréis aguas con gozo / de las fuentes de la salvación. R.

«Dad gracias al Señor, / invocad su nombre, / contad a los pueblos sus hazañas, / proclamad que su nombre es excelso». R.

Tañed para el Señor, que hizo proezas, / anunciadlas a toda la tierra; / gritad jubilosos, habitantes de Sió, / porque es grande en medio de ti el Santo de Israel. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 4,4-7)

Hermanos: Alegraos siempre en el Señor; os lo repito, alegraos. Que vuestra medida la conozca todo el mundo. El Señor está cerca. Nada os preocupe; sino que, en toda ocasión, en la oración y en la súplica, con acción de gracias, vuestras peticiones sean presentadas a Dios. Y la paz de Dios, que supera todo juicio, custodiará vuestros corazones y vuestros pensamientos en Cristo Jesús.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 3,10-18)

En aquel tiempo, la gente preguntaba a Juan: «Entonces, ¿qué debemos hacer?». Él contestaba: «El que tenga dos túnicas, que comparta con el que no tiene; y el que tenga comida, haga lo mismo». Vinieron también a bautizarse unos publicanos y le preguntaron: «Maestro, ¿qué debemos hacer nosotros?». Él les contestó: «No exijáis más de lo establecido». Unos soldados igualmente le preguntaban: «Y nosotros, ¿qué debemos hacer?». Él les contestó: «No hagáis extorsión ni os aprovechéis de nadie con falsas denuncias, sino contentaos con la paga». Como el pueblo estaba expectante, y todos se preguntaban en su interior sobre Juan si no sería el Mesías, Juan les respondió dirigiéndose a todos: «Yo os bautizo con agua; pero viene el que es más fuerte que yo, a quien no merezco desatarle la correa de sus sandalias. Él os bautizará con Espíritu Santo y fuego; en su mano tiene el bieldo para aventar su paja, reunir su trigo en el granero y quemar la paja en una hoguera que no se apaga». Con estas y otras muchas exhortaciones, anunciaba al pueblo el Evangelio.